

Ændringsforslag

til

Forslag til: Inatsisartutlov om anmeldelse af fødsler og dødsfald, begravelse og kirkegårde.

Fremsat af Naalakkersuisut til tredjebehandlingen.

Til § 7

1. § 7 affattes således:

” § 7. Ligbrænding skal ske i krematorier, der i henhold til inatsisartutlov om beskyttelse af miljøet er godkendt hertil, jf. dog § 37, stk. 3, eller i krematorier uden for Grønland, der er godkendt af det pågældende lands relevante myndigheder.

Stk. 2. Asken skal nedsættes ved urne eller spredes i henhold til reglerne herom i kapitel 3. Urner, der indeholder aske, kan indtil nedsættelse eller spredning alene opbevares i præstegældet, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan efter samråd herom med Biskoppen fastsætte regler om midlertidig opbevaring af urnen et andet sted end i præstegældet, indtil nedsættelse af urnen eller spredning af asken.”

Til § 15

2. § 15 affattes således:

” § 15. På samtlige kirkegårde kan urner med aske af lig nedsættes efter præstens eller kateketens nærmere anvisning i hvert enkelt tilfælde.

Stk. 2. Biskoppen kan i særlige tilfælde give tilladelse til, at der forholdes med asken på anden sømmelig måde, herunder tilladelse til spredning af urneaske over grønlandsk område, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan efter samråd herom med Biskoppen fastsætte regler om, hvordan der kan forholdes med asken på anden sømmelig måde, herunder om betingelser for meddelelse af tilladelse til spredning af urneaske over grønlandsk område og om eventuelle formkrav for ansøgning om tilladelse.”

Til § 36

3. § 36, stk. 1, affattes således:

“Der kan idømmes bøde for overtrædelse af §§ 1-3, §§ 5-6, § 7, stk. 1-2, § 12, stk. 1, § 26 og § 27, stk. 1 og 2.”

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ændringsforslaget fremsættes på baggrund af den af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke fremsatte betænkning til forslagens 2. behandling.

Udvalget har i betænkningen opfordret Naalakkersuisut til at være mere fleksibel i forhold til urneopbevaring samt askespredning i forhold til afdøde families ønsker. Udvalget mener, at Naalakkersuisut bør imødekomme dette ved at fremkomme med et ændringsforslag med det formål at lempe på kravene for urneopbevaring samt askespredning. Udvalget har i den sammenhæng henvist til den relativt lille befolkning i Grønland sammenlignet med de store vidder landet dækker over.

Udvalget har om reglerne for urneopbevaring anført, at loven bør åbne op for dispensation for, at den afdødes familie kan opbevare urnen på et respektfuldt sted, som de finder mest hensigtsmæssigt.

Naalakkersuisut har på baggrund af udvalgets betænkning afholdt et møde med Biskoppen for at høre Biskoppens kommentarer til de ønskede ændringer og for at drøfte, hvorledes en imødekommelse af udvalgets ønsker mest hensigtsmæssigt vil kunne realiseres i praksis.

Biskoppen har i denne forbindelse anført, at det er vigtigt, at man med reglerne fastholder en respekt for afdøde. Biskoppen finder derfor også, at man skal være varsom med at åbne op for urneopbevaring andre steder end i præstegældet. Biskoppen er dog samtidig forstående over for, at der kan være tilfælde, hvor de efterladte af sjælesørgeriske grunde midlertidigt har mulighed for at opbevare urnen, indtil dennes nedsættelse eller askens spredning. Denne midlertidige opbevaring bør dog være ganske kortvarig og ikke over en uges varighed.

Biskoppen har i relation til askespredning givet udtryk for, at det i udgangspunktet er ønskeligt, at den hidtidige praksis med tilladelse til spredning over grønlandske farvande bibeholdes, men at en vis fleksibilitet i forhold hertil efter omstændighederne også bør kunne tillades, når det sikres, at dette sker på steder, hvor det ikke er til gene for offentligheden og ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for andre. Desuden bør man holde sig for øje, at der også her er et hensyn til afdøde, som må respekteres. Såfremt man åbner op for askespredning i fjeldet, må man derfor også sikre, at dette sker på en sømmelig måde, og at der ikke i denne forbindelse etableres private grave eller andre mindesmærker.

Efter konsultation herom med Biskoppen finder Naalakkersuisut det mest hensigtsmæssigt, at de af udvalget ønskede ændringer søges imødekommet gennem en tostrengt model, som dels omfatter ændring af lovteksten og dels lægger op til nærmere regulering i bekendtgørelsesform.

I selve lovtæksten åbnes op for fravigelse af reglen vedr. urneopbevaring (§ 7, stk. 2) og reglen vedrørende biskoppens tilladelse til i særlige tilfælde at forholde med asken på anden sømmelig måde, herunder ved tilladelse til askespredning af urneaske over grønlandske farvande (§ 15, stk. 2).

I § 7, stk. 2, sidste pkt. indsættes der efter sætningen ”jf. dog stk. 3”. Samtidig indsættes der et stykke 3. Det fastsættes heri, at Naalakkersuisut efter samråd herom med Biskoppen kan fastsætte regler om midlertidig opbevaring af urnen et andet sted end i præstegældet, indtil nedsættelse af urnen eller spredning af asken.

I § 15, stk. 2, indsættes der efter sætningen tilsvarende ”jf. dog stk. 3”. Samtidig indsættes der et stykke 3. Det fastsættes heri, at Naalakkersuisut efter samråd herom med Biskoppen kan fastsætte regler om, hvordan der kan forholdes med asken på anden sømmelig måde, herunder om betingelser for meddelelse af tilladelse til spredning af urneaske over grønlandsk område og om eventuelle formkrav for ansøgning om tilladelse.

Med den foreslåede model gives der mulighed for at få den ønskede fleksibilitet i forhold til reglerne grundigt vurderet såvel i forhold til de etiske og hygiejniske hensyn, der ligger bag reglerne. Desuden vil de administrative og praktiske forhold vedr. reglerne implementering og håndhævelse også kunne undersøges og behandles grundigt. Henset til, at reglerne berører overordnede etiske forhold, som menigheden og andre relevante interessenter bør høres om, giver modellen også mulighed for, at den ønskede fleksibilitet tilvejebringes gennem en åben og inddragende proces.

Forslaget vil ikke i sig selv have administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Bestemmelsen er medtaget i sin helhed for at sætte de foreslåede ændringer i den rigtige sammenhæng. Stk. 1 videreføres uændret.

I stk. 2 er der i sidste pkt. tilføjet ”jf. dog stk. 3”. Bestemmelsen har til hensigt at vise, at reglen kan fraviges i henhold til stk. 3.

Stk. 3 er ny. Der er tale om en hjemmel for Naalakkersuisut til efter samråd herom med Biskoppen at fastsætte regler om midlertidig opbevaring af urnen et andet sted end i præstegældet.

Det er fundet hensigtsmæssigt, at regelfastsættelsen sker efter samråd med Biskoppen for at sikre, at Kirkens synspunkter bliver inddraget og tillagt vægt ved fastlæggelsen af reglernes udformning.

Formuleringen ”midlertidig opbevaring” skal forstås i overensstemmelse med § 7, stk. 2, sidste pkt. Der er således alene tale om en korterevarende opbevaring indtil urnenedsættelse eller askespredning. Denne korterevarende opbevaring vil således alene kunne være af nogle få dages varighed og ikke over en uges varighed.

Formuleringen ”et andet sted end i præstegældet” åbner i udgangspunktet op for, at den midlertidige opbevaring kan ske på flere forskellige steder. Umiddelbart vil det navnlig være opbevaring hos afdødes nærmeste pårørende, der vil kunne komme på tale. Hensynet bag bestemmelsen tilsiger, at der ikke bør åbnes op for opbevaring på steder, hvor opbevaringen ikke kan ske under betryggende rammer.

Til nr. 2

Bestemmelsen er medtaget i sin helhed for at sætte de foreslåede ændringer i den rigtige sammenhæng. Stk. 1 videreføres uændret.

I stk. 2 er der i sidste pkt. tilføjet ”jf. dog stk. 3”. Bestemmelsen har til formål at vise, at reglen kan fraviges i henhold til stk. 3.

Stk. 3 er ny. Der er tale om en hjemmel for Naalakkersuisut til efter samråd herom med Biskoppen at fastsætte regler om, hvordan der kan forholdes med asken på anden sømmelig måde, herunder om betingelser for meddelelse af tilladelse til spredning af urneaske over grønlandsk område og om eventuelle formkrav for ansøgning om tilladelse.

Det er fundet hensigtsmæssigt, at regelfastsættelsen sker efter samråd med Biskoppen for at sikre, at Kirkens synspunkter bliver inddraget og tillagt vægt ved fastlæggelsen af reglernes udformning.

Med formuleringen ”over grønlandsk område” åbnes der op for, at der også kan gives tilladelse til spredning af aske over andet end grønlandske farvande, herunder eksempelvis på bestemte lokaliteter i fjeldet. Formuleringen er overensstemmende med formuleringen i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen åbner op for fastsættelse af betingelser for meddelelse af tilladelse til spredning af urneaske over grønlandsk område. Dette kan eksempelvis være betingelser om, at afdøde inden sin død skal have fremsat ønske om askespredning ved sin død eller om, at det på anden vis kan godtgøres, at det har været afdødes ønske. Der kan eksempelvis også fastsættes regler om, under

hvilke omstændigheder der kan gives tilladelse til askespredning af afdøde børn. Bestemmelsen åbner også op for fastsættelse af eventuelle formkrav for ansøgning om tilladelse, herunder eksempelvis om benyttelse af et hertil udstedt ansøgningskema.

Bestemmelsen omhandler ikke alene regelfastsættelse om askespredning, men også om, hvorledes der kan forholdes med asken på anden sømmelig måde. Dette kan eksempelvis være spørgsmål om, hvorvidt asken vil kunne deles og spredes på flere lokaliteter og under hvilke omstændigheder dette i givet fald vil kunne tillades. Det kan desuden være bestemmelser om, hvad der forstås ved ”sømmelig måde”.

Til nr. 3

Ændringsforslagets nr. 1 udbygger § 7 med et nyt stykke (stk. 3), som (i modsætning til § 7, stk. 1-2) ikke skal være omfattet af sanktionsbestemmelsen i § 36, stk. 1. Ændringsforslagets nr. 1 indebærer derfor behov for konsekvenstilretning af § 36, stk. 1.